

Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle

Valtioneuvoston julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021–2024 (VNS 1/2020 vp)

1 Taloustilanne

Suunnittelukaudella talouden näkymiä leimaa poikkeuksellinen epävarmuus. Kuluvan vuoden BKT:n supistuu 5,5 prosenttia, minkä jälkeen koronavirusepidemian vaikutuksen ennustetaan hiipuvan ja talouden kasvun elpyvän kuluvan vuoden lopulla. BKT:n arvioidaan kasvavan 1,3 prosenttia vuosina 2021 ja 2022. Vuosien 2023 – 2024 talouskasvun arvioidaan hidastuvan alle 1 prosenttiin. Hidastuminen johtuu pääosin työikäisen väestön vähenemisestä ja rakenteellisesta työttömyydestä. Lisäksi investointiasenteen supistuminen heikentää talouden kasvupotentiaalia.

Työllisyys vähenee vuonna 2020, ja työllisyysaste laskee 71 prosenttiin. Samalla työttömien määrä kasvaa selvästi ja työttömyysaste nousee 8 prosenttiin vuonna 2020 ja jää 8 prosentin tuntumaan vuoteen 2024 asti (6,7 prosenttia vuonna 2019).

Julkinen talous heikkenee verotulojen supistuessa ja työttömyysmenojen kasvaessa. Julkisen talouden alijäämää kasvattavat toimet koronavirusepidemian vaikutusten lieventämiseksi. Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna lähes 16,6 miljardiin euroon eli 7,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä palautamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä lähivuosina. Julkisyhteisöjen velka suhteessa BKT:hen kääntyy jyrkkään kasvuun ja nousee tänä vuonna lähelle 70 prosenttia. Vuoteen 2024 mennessä velkasuhde uhkaa lähestyä jo 80 prosenttia.

2 Kelan hoitama sosiaaliturva ja sen rahoitus

Kelan uusimmat ennusteet Kelan hoitaman sosiaaliturvan kulujen ja tuottojen kehityksestä vuosina 2019–2024 ovat valmistuneet huhtikuussa 2020. Ennusteissa on huomioitu valtiovarainministeriön talousennusteet ja koronaepidemian vaikutuksia Kelan etuuksiin ja toimintakuluihin. Laskelmissa on huomioitu julkisen talouden suunnitelman mukaiset muutokset Kelan etuuksiin, siltä osin kuin niistä on päätetty (merkittävimmät muutokset kuvattu luvussa 3).

Koronaviruspandemia, siitä johtuva poikkeustila ja voimakas isku talouteen vaikuttavat merkittävästi Kelan etuuksiin ja niiden rahoitukseen vuonna 2020. Osa sairastu-

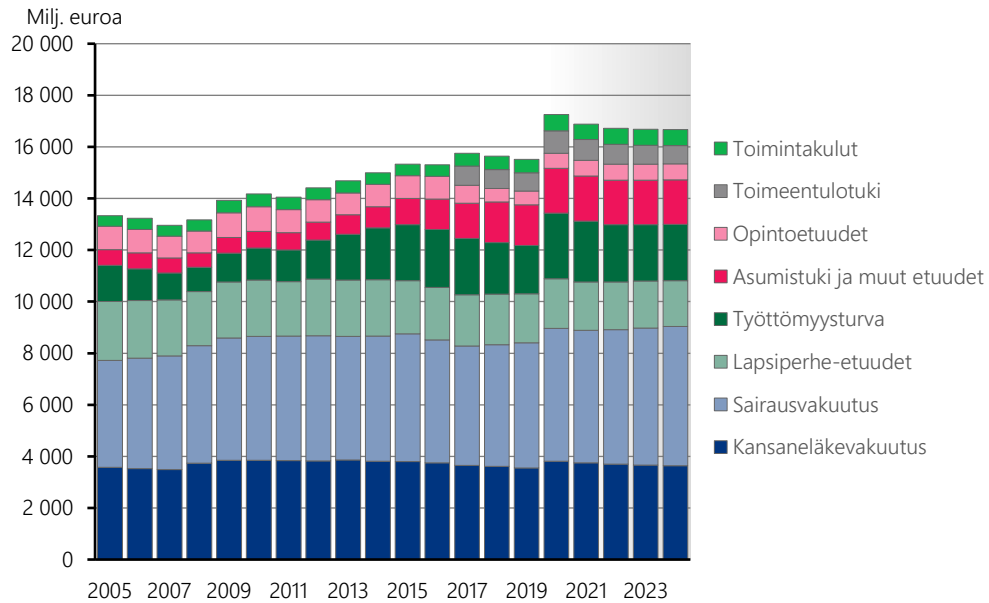
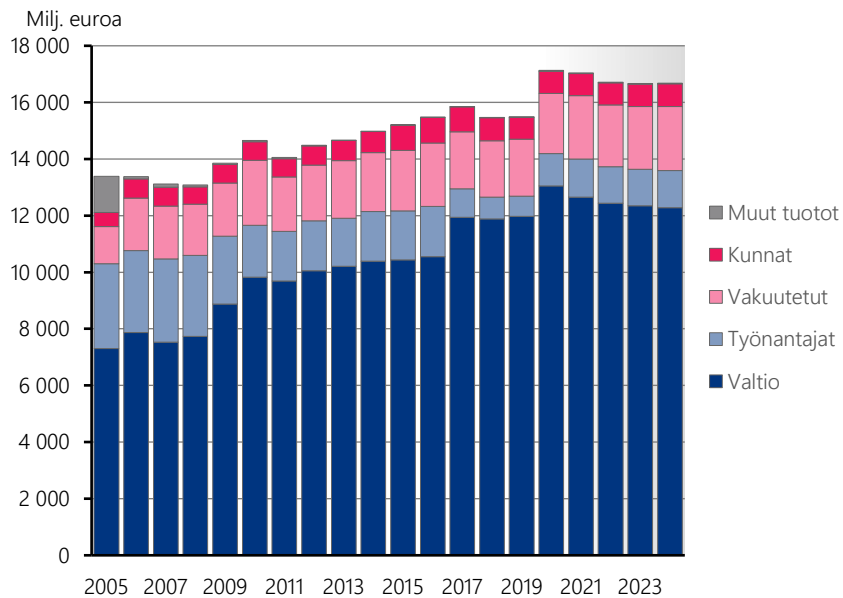
vista henkilöistä tulee saamaan Kelasta etuuksia, mutta lukumäärien ja euromääräisten vaikutusten arviointi on vielä epävarmalla pohjalla. Myös taloustilanteen nopean muutoksen vaikutukset Kelan perusturvaetuuksiin ovat vielä epäselviä. Valtiovarainministeriön työttömyysoletus on huomioitu laskelmassa ja lisäksi epidemiasta johtuvien lomautettujen arvioitu lukumäärä sisältyy myös ennusteisiin. Ennusteisiin sisältyy väliaikainen epidemiatuki, joka kasvattaa kuluja vuonna 2020. Palkkasumman kasvun jäädessä huomattavasti vielä viime syksyllä ennustettua pienemmäksi myös sairausvakuutusmaksujen tuotot jäävät merkittävästi aiemmin arvioitua pienemmiksi.

Kelan etuus- ja toimintakulut olivat noin 15,41 mrd. euroa vuonna 2019 ja niiden arvioidaan olevan noin 17,25 mrd. euroa vuonna 2020. Merkittävimmät kuluja kasvattavat muutokset koronaepidemian lisäksi ovat kansan- ja takuueläkkeen, perusturvan (työttömyysturva ja sv-vähimmäispäivärahat) sekä lapsilisien korotukset.

Vuosien 2021–2024 menokehitykseen vaikuttavat oletukset työttömyyden ja syntyvyyden kehityksestä. Talousoletuksissa työttömyyden arvioidaan jäävän vuoden 2020 tasolle tulevina vuosina. Syntyvyyden laskun on oletettu alkuvuoden tietojen perusteella kääntyneen pieneen nousuun. Vaikka kulut vuosina 2021–2024 laskevat vuoden 2020 tasosta, ovat ne reaalisesti tarkasteltuna merkittävästi tilastovuosia korkeammalla tasolla (kuva 1).

Äkillinen kulujen kasvu nostaa valtion rahoitusosuutta etuuksista ja toimintakuluista jo vuonna 2020. Lisäksi sairausvakuutusmaksutuotot jäävät aiemmin arvioitua pienemmiksi. Syksyllä 2019 tehtyihin arvioihin verrattuna etuuskulut ovat vuonna 2020 noin 1,2 mrd. euroa ja vuonna 2021 noin 0,9 mrd. euroa suuremmat. Vuoden 2020 tuotot ovat vain noin 1,0 mrd. euroa suuremmat sairausvakuutusmaksutuottojen pienentyessä. Sairausvakuutuksen työtulovakuutuksen maksuihin kohdistuu merkittävää nousupainetta vuodelle 2021, johtuen kasvavista kuluista vuonna 2020 ja pienevästä maksupohjasta vuosina 2020–2021. Sitä seuraavien vuosien tuottojen kasvu vastaa kulujen kasvua. Tuotot on esitetty kuvassa 2.

Kelan toimintakulut olivat noin 518 milj. euroa vuonna 2019 (noin 3,4 % kokonaiskuluista). Toimintakulujen arvioidaan olevan noin 631 milj. euroa vuonna 2020 (noin 3,7 % kokonaiskuluista) ja noin 613 milj. euroa vuonna 2021 (noin 3,6 % kokonaiskuluista). Toimintakulujen osuuden kokonaiskuluista arvioidaan kasvavan vuoteen 2024 mennessä 3,7 prosenttiin.

Kuva 1. Kelan kulut etuuslajeittain 2005-2024 vuoden 2020 hintatasossa**Kuva 2. Kelan tuotot 2005-2024 vuoden 2020 hintatasossa**

3. Kelan etuuksiin esitettyjä uusia muutoksia

Julkisen talouden vuosien 2021–2024 suunnitelman ajanjaksolle Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kohdistuu joitakin ennusteissa huomioituja muutoksia:

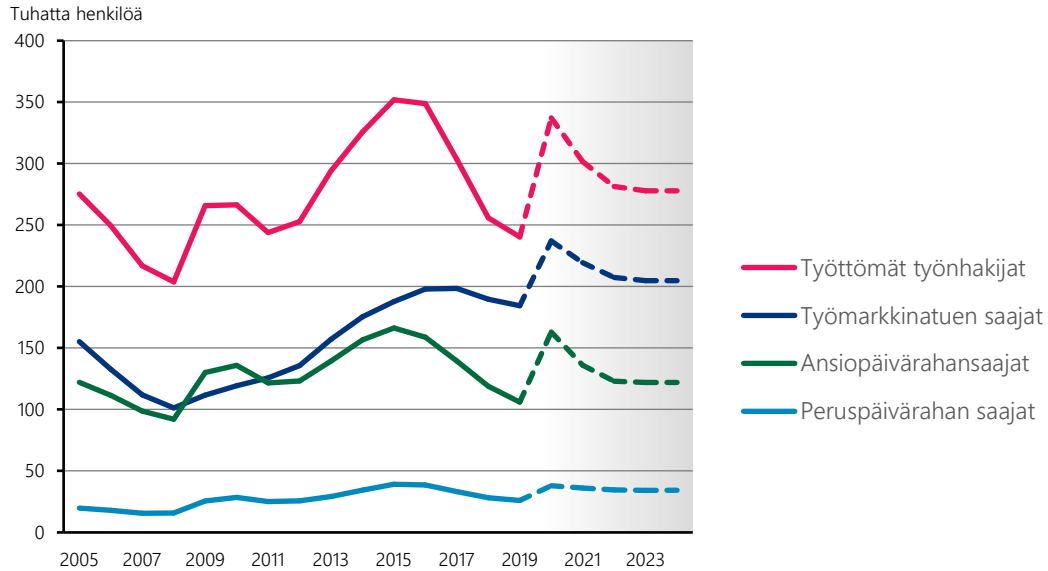
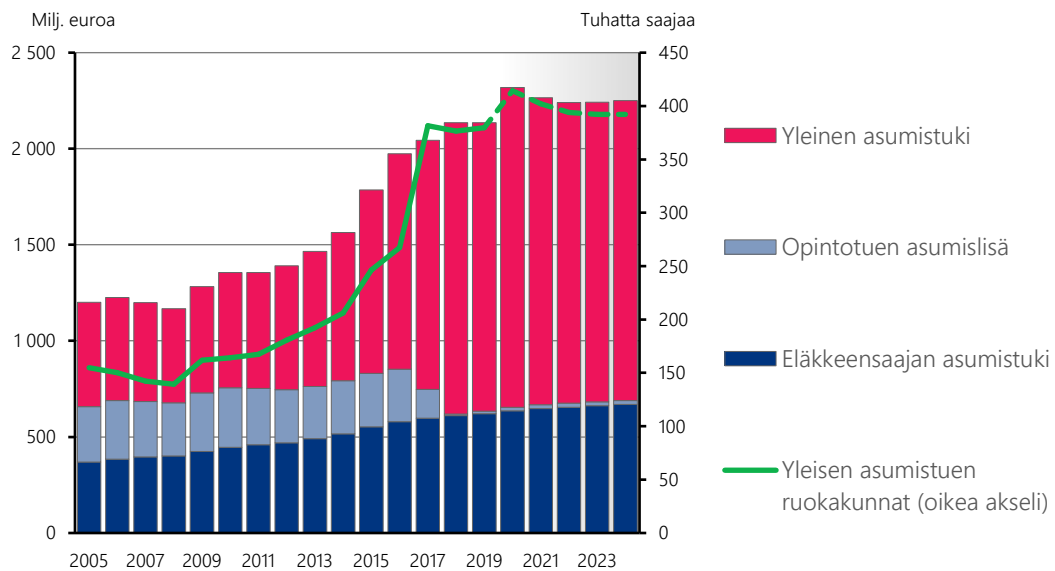
- **Korkeakouluopiskelijoiden opiskelijaterveydenhuolto.** Vuodesta 2021 alkaen Kela järjestää palvelun, jonka YTHS tuottaa, samalla terveydenhuolto laajenee myös ammattikorkeakoulussa opiskelevien piiriin.
- **Kansaneläkejärjestelmän osatyökyvyttömyyseläke.** Vuodesta 2023 alkaen kansaneläkejärjestelmään tulee uutena etuutena osatyökyvyttömyyseläke, samalla otetaan käyttöön osatyökyvyttömyyseläkkeiden lineaarinen tulosovitusmalli. Juuri tällä hetkellä valmistelussa olevien parametrien perusteella kansaneläkemenot kasvaisivat noin 8 milj. euroa vuositasolla, mutta lakiesityksen valmistelu on vielä kesken.
- **Paperittomien välttämättömät terveyspalvelut ja vailla kotikuntaa olevien tahdosta riippumattoman hoidon kustannukset.** Kustannukset korvataan valtion varoista vuodesta 2021 alkaen ja niiden arvioidaan olevan 2 milj. euroa vuonna 2021 ja 3 milj. euroa vuodesta 2022 lukien.

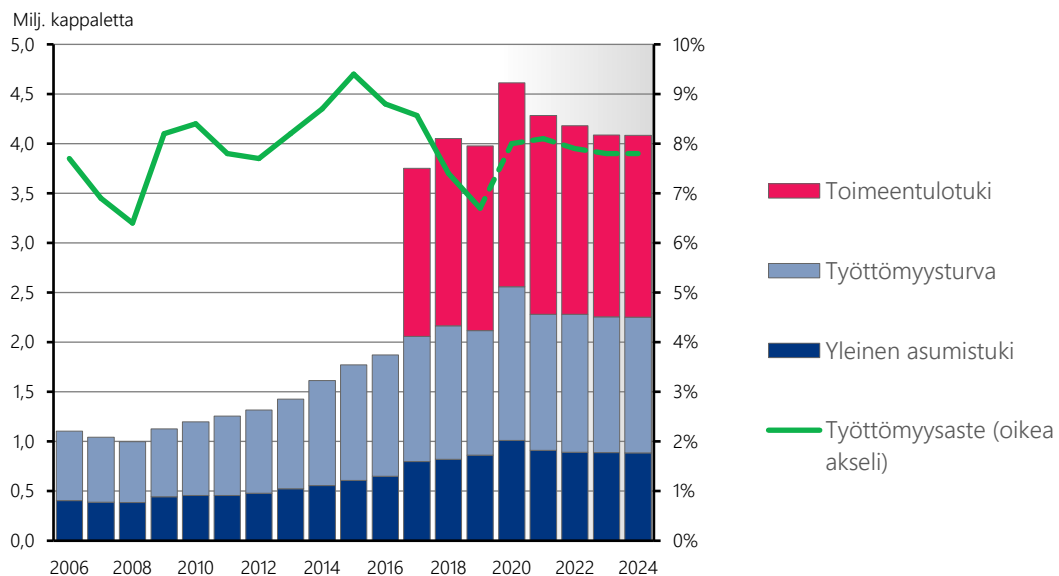
4. Työmarkkinatuki, asumistuki ja toimeentulotuki

Koronaviruksesta aiheutuu tällä hetkellä monia nopeita muutoksia, joihin yhteiskunnassa ja sosiaaliturvajärjestelmässä ei ole varauduttu. Epidemia on nopeasti vaikuttanut taloustilanteeseen, minkä arvioidaan jatkossa näkyvän lisääntyneenä työttömyytenä ja työttömyysetuuksien määrän kasvuna. Työttömyyden kasvu lisää myös yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen menoja.

Epidemiatilanteessa perustoimeentulotuella voidaan myös joutua paikkaamaan muita etuuksia, joiden hakemuksia ei ehditä käsitellä hakemusmäärän aiheuttaman ruuhkan vuoksi, tai jos esimerkiksi terveysperusteisten etuuksien käsittelyssä tarvittavien lääkärinlausuntojen saamisessa syntyy pitkiä viiveitä. Perustoimeentulotukeen voi siis lyhyellä aikavälillä kohdistua ylimääräistä painetta.

Valtiovarainministeriön oletuksen mukaan työttömyysaste kasvaa jyrkästi vuosina 2020 ja 2021 kääntyy hitaaseen laskuun vuodesta 2022 alkaen. Työttömien työnhakijoiden ja työttömyysturvaetuuksien saajien määrien oletettu kehitys ilmenee kuvasta 3. Yleisen työllisyystilanteen muutokset heijastuvat työttömyysturvaetuuksien ohella vähitellen myös yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen saajamääriin, ja tätä kautta Kelassa tehtävän ratkaisutyön määrään (kuva 5).

Kuva 3. Työttömät työnhakijat ja työttömyysturvaetuuksien saajat 2005–2024**Kuva 4. Asumisen tuet vuoden 2020 hintatasossa ja yleistä asumistukea saavat ruokakunnat 2005–2024**

Kuva 5. Perustoimeentulotuen, työttömyysturvan ja yleisen asumistuen ratkaisut vuosina 2006–2024

5. Kelan toimintakulut ja niiden rahoitus

Kelan toimintakuluja rahoitetaan valtionosuuksilla ja sairausvakuutusmaksuin. Julkisen talouden suunnitelmassa Kelan toimintakulujen valtionosuuden määrään ehdotetaan noin 470 milj. euroa vuosille 2021 - 2024.

Kelan arvio on, että vuoden 2019 ylijäämän 5,5 milj. euroa lisäksi tarvittava vuoden 2021 toimintakulujen valtionosuuden määrä on 470,0 milj. euroa. Arvio ei sisällä liikkumavaraa. Kelan arviossa oletuksena on, että koronavirusepidemian talousvaikutukset ovat VM:n perusennusteen 16.4.2020 mukaiset. Kela on arvioinut työttömyyden kasvun vaikutukset resursseihin ja toimintakuluihin tämän ennusteen mukaisesti.

Kelan näkemyksen mukaan julkisen talouden suunnitelmassa 2021 – 2024 Kelan toimintakuluihin vuodelle 2021 kohdennettava valtionosuuden määrä (noin 470 milj. euroa) ei ole riittävä Kelan liikkumavaran turvaamiseksi. Kelan arvion mukaan toimintakuluihin vuonna 2021 tarvittavan valtionosuuden määrä on vähintään 470,1 milj. euroa ilman liikkumavaraa, jotta Kelan etuuskäsittelyn ja asiakaspalvelun palvelutaso ja -kyky voidaan turvata vaaditulla tasolla sekä tietoturva, etuusjärjestelmiä ja asiointipalveluja voidaan kehittää vastaamaan toimintaympäristön muutoksia riittävän nopealla aikataululla. Kelan näkemyksen mukaan liikkumavaran tulisi olla vähintään 10 milj. euroa ja pidemmällä tähtäimellä liikkumavaran tulisi olla noin 5 % Kelan toimintakulujen valtionosuudesta eli noin 25 milj. euroa.

Vuosina 2022 – 2024 tarvittavat valtion ennakot ovat Kelan arvioiden mukaan 478,8 milj. euroa vuonna 2022, 492,6 milj. euroa vuonna 2023 ja 503,6 milj. euroa vuonna 2024. Kasvu selittyy suurimmaksi osaksi VM:ltä saatuihin laskentaperusteisiin sisältyvillä ansiotaso- ja kuluttajahintaindeksin oletuksilla.

Kansaneläkejärjestelmän osatyökyvyttömyyseläke ja sen tulosoitus

Vuoden 2023 alussa kansaneläkejärjestelmään tulee uutena etuutena osatyökyvyttömyyseläke niille eläkkeensaajille, jotka saavat osatyökyvyttömyyseläkettä myös työeläkejärjestelmästä. Samassa yhteydessä osatyökyvyttömyyseläkkeiden ja ansiotulojen tulosoitusjärjestelmä muuttuu siten, että yhden kuukauden ansiotulot vähentävät lineaarisesti tulojen ansaintakuukautta seuraavan toisen kuukauden kokonaiseläkettä.

Uusi etuus vaatii Kelalta uuden järjestelmän rakentamisen. Myös uusi tulosoitusmalli vaatii järjestelmän ja henkilöstöä tulojen ja eläkkeiden seuraamista varten.

Osatyökyvyttömyyseläke kasvattaa Kelan toimintakuluja noin 0,8 milj. euroa vuonna 2022, 1,1 milj. euroa vuonna 2023 ja 0,5 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen.

Tietoturvakehittämisen välttämättömät lisäpanostukset

Voimassaolevilla resursseilla tietoturvan kokonaisvaltaiselle, ajan uhkakuvien vaatimalle, kehittämiselle ei ole edellytyksiä, vaikka tarve tietoturvaa nykyaikaistavalle kehitystyölle Kelassa on välttämätön ja akuutti. Lisärahoituksen avulla toteutettavat kehittämistoimet keskitetään tietoturvaan liittyvän teknologiapainotteisen havainnoinnin ja osaamisen kehittämiseen, haavoittuvuuksien hallinnan kehittämiseen, tietoturvallisuuteen liittyvän reagoinnin sekä havaittujen tietoturvapoikkeamaepäilyjen tutkinnan kehittämiseen.

Kelan tietoturvallisuuden kehittämisen pysyvä lisätarve on noin 6 milj. euroa (valtionosuutena 4,8 milj. euroa), joka kasvaa asteittain vuosina 2021 – 2023 alla olevan taulukon mukaisesti (milj. euroa):

milj. euroa	2021	2022	2023
Toimintakulujen lisärahoitustarve	2,50	2,00	1,75
Kumulatiivinen lisärahoitustarve	2,50	4,50	6,25
Valtionosuutena kumulatiivinen	1,90	3,50	4,80

Vuoden 2021 osalta lisätarve on 1,9 milj. euroa valtionosuutena. Lisäresurssien avulla käynnistetään välittömät toimenpiteet teknologia-painotteisen kyber- ja tietoturvaltäntänsäisen havainnoinnin ja osaamisen kehittämisen, haavoittuvuuksien hallinnan kehittämisen, tietoturvallisuuteen liittyvän reagoinnin sekä havaittujen tietoturvapoikkeamaepäilyjen tutkinnan kehittämisen osalta. Kelan teknologiapohjaiset varautumis-

toipumis- ja jatkuvuuden turvaamiseen tarkoitettut menettelyt vaativat tulevana vuosina jatkuvaa päivittämistä vastatakseen nykypäivän toimintaympäristöä ja vaatimuksia. Edellä mainittujen lisäksi varoja käytetään Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelman toimeenpanosuunnitelman avulla havaittujen kehittämis-kohteiden, kuten turvallisuusarkkitehtuurin, edistämiseen yhteiskunnalle tärkeiden palveluiden turvallisuuden edistämiseen sekä yhteensopivuuden parantamiseen muun julkisen hallinnon kanssa.

Etuusjärjestelmien ja asiointipalvelujen kehittäminen

Kelan etuuskäsittelyä uudistetaan sekä prosesseja että järjestelmiä kehittämällä. Nykyinen rahoitus ei turvaa järjestelmien riittävän nopeaa uudistamista ja Kelan on vaikea vastata sosiaaliturvauudistuksen vaatimiin lainsäädännön muutoksiin ja muihin yhteiskunnan uusiin tarpeisiin riittävällä tavalla.

Uudistamisen keskeisinä tavoitteina on, että yhden etuuden käsittely voidaan uudistaa 18-24 kuukaudessa, etuuksien käsittelyn automaatiotason merkittävä nostaminen ja etuuksien käsittelyn muutokset elinkaaren aikana tehdään tehokkaasti.

Etuuksien käsittelyn uudistaminen tullaan tekemään etuus kerrallaan kolmessa vaiheessa:

- käyttöliittymät muutetaan merkkipohjaisista selainkäyttöisiksi, joka mahdollistaa etuuskäsittelyn osittaisen automatisoinnin
- etuuden käsittelyn liiketoimintalogiikka muutetaan keskuskoneelta avoimelle alustalle. Tässä vaiheessa mahdollistetaan etuuden käsittelyn laajempi automatisointi.
- siirrytään kokonaan pois keskuskoneelta. Tässä yhteydessä etuuspäätöksen sisältö voidaan uudistaa, ja maksamisen ratkaisut harmonisoida. Etuuden käsittelyä voidaan automatisoida lainsäädännön antamissa puitteissa.

Kelan asiointipalvelut ovat pääosin teknisesti vanhentuneita eivätkä enää vastaa asiakkaiden palvelutarpeisiin. Asiointipalvelut käsittävät noin 40 sovellusta, ja niillä on kytkös Kelan etuuskäsittelyjärjestelmiin. Tästä johtuen uudistamistyö on laaja ja monimutkainen kokonaisuus. Uudistamistyötä hidastavat mm. resurssien puute, lainsäädännön vaatimukset (mm. saavutettavuus, digipalvelulaki) sekä muista kansallisista ratkaisuksista (mm. tunnistusratkaisut) tulevat muutostarpeet. Työnantaja-asiakkaiden ja kumppaneiden asioinnin uudistaminen ja puuttuvien palveluiden toteuttaminen on jäänyt resurssien puutteen vuoksi kokonaan aloittamatta.

Etuuskäsittelyn automatisoimiseksi asiointipalvelun tulee tuottaa tiedot rakenteisessa ja suoraan hyödynnettävässä muodossa. Asiointipalvelua kehittämällä voidaan myös toteuttaa asiakkaille paperiton päätös.

Vaatimuksia uudistamistyöhön tuovat myös hallitusohjelman tavoitteet:

- Tarjotaan asiakkaalle ymmärrettävämpi kokonaisuus ja mahdollisuus hakea yhdellä hakemuksella useita etuuksia parantaen samalla järjestelmän läpinäkyvyyttä.
- Digitalisaation avulla sosiaaliturvasta tehdään ihmisille selkeämpi ja ymmärrettävämpi.
- Varmistetaan, että kielelliset oikeudet ja saavutettavuus toteutuvat.

Näitä hallitusohjelmaan kirjattuja tavoitteita ei voida toteuttaa vanhoihin asiointipalveluihin.

Samanaikaisesti etuuskäsittelyn ja asiointin uudistamisen kanssa on uudistettava myös etuus- ja asiakkuustietovarannot. Tämä mahdollistaa etuuskäsittelyn järjestelmien ja asiointipalveluiden nopeamman uudistamisen.

Jotta edellä kuvattu uudistamistyö etenisi, siihen on varattava enemmän resursseja useamman vuoden ajalle. Rahoituksen vuosittainen tarve on vuosina 2020–2024:

- Asiointin uudistaminen 2 milj. euroa
 - Etuuskäsittelyn uudistamien 1,5 milj. euroa
 - Etuustietovaranto 0,5 milj. euroa
 - Uuden asiakirja-arkiston käyttöönotto ja paperiton tiedoksianto 1 milj. euroa
- Yhteensä 5 miljoonaa euroa (valtionosuutena noin 4 milj. euroa).

6. Kelan Kanta-tehtävät ja niiden rahoitus

Kanta-palvelut ovat osa Kelan lakisääteisiä tehtäviä, jotka perustuvat vuonna 2007 voimaan tulleeseen lainsäädäntöön (L 61/2007, L 159/2007). Kanta-palveluja ovat Omakanta, Omatietovaranto, Potilastiedon arkisto, Kuva-aineistojen arkisto, Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto, Kelain, Resepti, lääketietokanta, kanta.fi, Rajat ylittävä resepti, yhteistestaus ja toisiokäyttöä varten oleva Tietoalusta ja siihen liittyvä tietotuotantopalvelu.

Kanta-palvelujen tuki- ja ylläpitokustannukset sekä palvelujen käyttöön liittyvä asiakasviestintä katetaan sekä asiakkailta perittävillä käyttömaksuilla, että valtion talousarvion momentilta nimeltään Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät (33.01.25). Kyseessä on jaettu momentti, jota Kelan lisäksi käyttävät STM ja THL. Momentin käytön läpinäkyvyyttä ja seurannan reaaliaikaisuutta parantaisi, jos sen käyttötarkoitus rajattaisiin vain Kelan Kanta-tehtävien rahoittamiseen. Kanta-palvelujen rahoituksessa on huomioitava se, että asiakkailta perittäviin käyttömaksuihin ei voida vuositasolla tehdä merkittävästi poikkeavia korotuksia. Tämän vuoksi osa investointi- ja ylläpitokustannuksista tulee kattaa STM:n ja Kelan välisen sopimuksen mukaisesti valtion talousarviosta.

Kanta-palvelujen kehittämiskustannukset ja uusinwestointikulut katetaan valtion talousarvion momentilta 33.01.25. Lisäksi vuoden 2021 osalta momentilta katetaan THL:ltä Kelalle siirtyneiden uusien tehtävien kustannukset.

Kanta-palvelujen kehittämiskustannukset olivat vuonna 2019 noin 12 milj. euroa. Vuonna 2020 näiden arvioidaan olevan noin 16 milj. euroa ja vuonna 2021 noin 26 milj. euroa. Vuosina 2022–2024 kehittämiskulut ovat arviolta 18 milj. euroa vuosittain.

Kanta-palvelujen pitkän aikavälin kehittämisspolku määritellään osana sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämisspolkuja, joista vastuullinen taho on Sosiaali- ja terveysministeriö. Kehittämisspolut päivitetään vuoden 2020 aikana niin, että päivitetty versiot toimivat pohjana vuoden 2021 ja kehyskauden 2022–2025 suunnitelmille. Tätä tekstiä kirjoittaessa ei kehittämisspolkuja ole vielä saatavilla, mutta yhteistyössä STM:n kanssa on tunnistettu runsaasti lainsäädäntöön ja asiakastarpeisiin pohjautuvia kehittämistarpeita kaikkia Kanta-palveluja koskien. Kehittämistarpeita on tunnistettu kaikkiin Kanta-palveluihin liittyen.

Käyttäjämäärien ja asiakkaille tarjottavien palveluiden laajentuessa palveluiden jatkuvan toiminnan varmentamiseksi kehitetään teknistä infrastruktuuria ja asiakkuudenhallinnan järjestelmiä. Lisäksi osallistutaan EU-tasoiseen UNICOM-hankkeeseen, joka etenee toteutusvaihteeseen vuonna 2021. UNICOM-hankkeen osa rahoituksesta tulee EU:n kautta.

Uusinwestointeina on vuodelle 2021 suunniteltu isoimpina erinä 3.konesalia ja Kuva-aineistojen arkisto-palveluun liittyvää uutta xds-arkistoa.

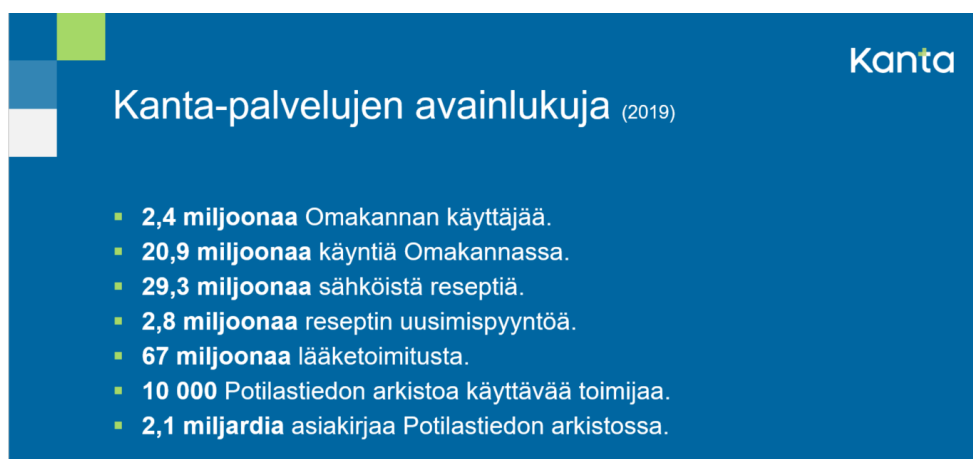
Seuraavien tuotannossa olevien palvelujen: Omatietovaranto, Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto ja Kansallinen koodistopalvelu ylläpitokustannukset tulevat STM:n rahoitustarpeelle, koska asiakkailta perittävien käyttömaksujen määräytymisperusteet eivät kata näitä palveluja.

Toisiokäytön ja muun tietojohdamisen mahdollistavan Tietoalustan jatkuvat palvelut (ylläpito, tietotuotantopalvelu ja raportointipalvelu) edellyttävät niin ikään rahoitusta valtion talousarviosta. Tässä vaiheessa Tietoalusta pitää sisällään Reseptin ja Potilas-tiedon arkiston tietosisällöt ja tulevaisuudessa myös Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston tietosisällöt. Tietoalustan kehittämiskustannukset sekä muut toisiolain toimeenpanosta Kelalle aiheutuvat kustannuksien oletetaan sisältyvän vuoden 2021 osalta Toivo-ohjelmaan, samoin kuin ensihoidon tietovarannon kehittämiskustannukset.

Vuoden 2021 osalta kasvavat henkilötyön kustannukset perustuvat uuden tulossa olevan asiakastietolain tuomiin toimeenpanon tehtäviin, kansalaisasiakkaiden laajasti käyttämän Oma-kannan vahvempaan kehittämiseen, toisiolain myötä lisääntyviin tie-

totuotanto- ja raportointi-tehtäviin (Findata ja muut viranomaiset), tietoturvan kehittämiseen ja uuden toimintamallin myötä Kelalle tullessiin uusiin tehtäviin. Myös työehtosopimuksen mukaiset vaikutukset mm. kiky-sopimuksen poistuminen vaikuttaa kustannuksia nostavasti. Samoin Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kehittäminen ja käyttöönottojen tukeminen kansallisen suunnitelman mukaisesti jatkuu vahvasti.

STM:ssä alustavassa suunnittelussa olevan EU tasoisen Patient Summary –hankkeen vaatimia suunnittelu- ja toteuttamiskustannuksia ei ole huomioitu laskelmassa. Kanta-palveluiden kustannuksiin ja kehitykseen vaikuttavat keskeisesti palvelutoiminnan sisältö ja käytön laajuus, joka on ollut voimakkaassa kasvussa viime vuosina. Alla kuvio Kantapalvelujen vuoden 2019 volyymeista, joista on kerrottu tarkemmin kanta.fi -sivustolla.

7. Lopuksi

Koronaepidemia tulee vaikuttamaan tarkastelujaksolla Kelan etuuksiin ja siten myös etuusmenoihin eri tavoin ja eri suuntiin. Vaikutukset ulottuvat myös Kelan toimintamenoihin. Tilanne on toistaiseksi vielä epäselvä, mutta vaikutusten arviointi tarkentuu epidemian ja siihen liittyvien toimenpiteiden selvityksessä.

Kela kiinnittää huomiota myös tarkastelujaksolla mahdollisesti annettavien uusien tehtävien tai mahdollisesti muuttuvien tehtävien aiheuttamaan työmäärälisäykseen sekä tästä aiheutuvaan toimintakulujen lisärahoitustarpeeseen ja rahoituksen varmistamiseen menettelytavoista päätettäessä. Lainsäädäntöön perustuvien uusien tehtävien aiheuttamien toimintakulujen rahoitus tulisi aina varmistaa myös lainsäädännön tasolla.

Outi Antila

pääjohtaja

Kai Ollikainen

talousjohtaja